

Analyse - baggrundsnotat

Indgangsniveau blandt nye studerende

Vurdering af de studerendes faglige studiekompetencer ved studiestart blandt undervisere på første studieår.

Over de seneste årtier er optaget på videregående uddannelser steget markant. Som en konsekvens af det stigende optag italesættes jævnligt en bekymring om et dalende fagligt niveau.

For at skabe et faktuel grundlag for debatten, om det faglige niveau, har Uddannelses- og Forskningsministeriet gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt undervisere af nye studerende på første studieår (førsteårsundervisere) på videregående uddannelser.

Undersøgelsens formål er at tilvejebringe fakta til debatten og kaste lys over to kerne-spørgsmål:

1. Er uddannelsernes faglige niveau dalet over tid?
2. Har de studerende i dag et tilstrækkeligt fagligt niveau, når de påbegynder en videregående uddannelse?

Undersøgelsen har således fokus på den afledte effekt, det øgede optag kan have haft på uddannelsens faglige niveau over tid. Derudover spørges der ind til det aktuelle indgangsniveau blandt nye studerende – både generelt men også til specifikke faglige kompetencer.

Ved gennemgang af undersøgelsens resultater skal det understreges, at undersøgelsen udelukkende er gennemført blandt 11 videregående uddannelser. Selvom undersøgelsen dækker både erhvervsakademi-, professionsbachelor- og akademiske bacheloruddannelser, danner resultaterne ikke grundlag for generalisering ud til andre videregående uddannelser.

Notatet præsenterer resultaterne fra undersøgelsen og den bagvedliggende metode. Nedenfor er undersøgelsens væsentligste resultater sammenfattet:

Generelt om undersøgelsen

- Undersøgelsen er gennemført blandt undervisere af nystartede studerende på 11 udvalgte videregående uddannelser - medicin, jura, dansk, tysk, kemi, erhvervsøkonomi/HA, engelsk, diplomingeniør (bygning), folkeskolelærer, sygeplejerske og finansøkonom.
- Uddannelserne er valgt, da de over tid vurderes at have været konstante, for så vidt angår studieordning og indhold. Endvidere har de alle udbud på flere institutioner forskellige steder i landet samt varierende optagelseskrav.
- I alt 974 førsteårsundervisere blev inviteret til at deltage i undersøgelsen. 70 pct. svarede på spørgeskemaet, svarende til 686 respondenter. Mellem uddannelserne svinger svarprocenten fra 50 på diplomingeniør til 86 på sygeplejerskeuddannelsen.

Undersøgelsens resultater

- 74 pct. mener, at det faglige indgangsniveau er tilstrækkeligt blandt nye studerende. 26 pct. mener, at det faglige indgangsniveau i "mindre grad", "lav grad" eller "slet ikke" er tilstrækkeligt.
 - 20 pct. mener, at mindst halvdelen af nye studerende ikke har et tilstrækkeligt skriftligt indgangsniveau.
 - 31 pct. mener, at mindst halvdelen af nye studerende ikke har tilstrækkeligt indgangsniveau i matematik. På finansøkonomuddannelsen er det 50 pct.
 - 25. pct. mener, at mindst halvdelen af nye studerende ikke har et tilstrækkeligt indgangsniveau i engelsk.
 - 32 pct. mener, at indgangsniveauet blandt de fagligt dygtigste studerende er steget, siden de begyndte at undervise. Højeste andel findes på sygeplejerske med 48 pct.
 - 11 pct. mener, at indgangsniveauet blandt de fagligt svageste studerende er steget, siden de begyndte at undervise. Højeste andel findes på læreruddannelsen med 21 pct.
 - 9 pct. mener, at det faglige niveau blandt de fagligt dygtigste studerende er faldet, siden de begyndte at undervise. Højest ligger finansøkonom med 22 pct.
 - 48 pct. mener, at det faglige niveau blandt de fagligt svageste studerende er faldet, siden de begyndte at undervise. Laveste andel findes på læreruddannelsen med 35 pct.
 - 31 pct. af førsteårsundervisere med mindst fem års erfaring mener, at uddannelsens faglige niveau er steget, siden de begyndte at undervise. 32 pct. mener, at det er faldet. Blandt de 11 uddannelser varierer andelen, der mener at niveauet er faldet, fra 13 pct. på erhvervsøkonomi til 62 pct. på tysk.
-

Tabel 1

Grænsekvote, andel førsteprioritetsansøgninger, antal svar, antal kontaktede og svarprocent fordelt på uddannelse

Uddannelse	Grænsekvote 2016 (kvote 1)	Antal svar	Antal kontaktede	Svarprocent
Dansk (Nordisk sprog og litteratur)	Alle optaget - 9,6	35	45	78
Engelsk (med kombination)	3,2 - 7	32	48	67
Erhvervsøkonomi/HA	Alle optaget - 9,3	54	101	53
Jura	9,4 - 9,7	33	56	59
Kemi	Alle optaget	20	26	77
Medicin	10,7 - 11,1	34	66	52
Tysk (med kombination)	Alle optaget	17	27	63
Diplomingeniøruddannelsen i bygning	Alle optaget - 7,1	46	93	49
Finansøkonomuddannelsen	Alle optaget - 6,2	90	107	84
Læreruddannelsen	Nyt optagesystem	151	202	75
Sygeplejerskeuddannelsen	4,2 - 9,6	174	203	86
I alt		686	974	70

Kilde: Den Koordinerede Tilmelding og UFM survey blandt førsteårsundervisere på udvalgte uddannelser, 2017

Nogle resultater bygger på få svar. Dette er en konsekvens af, at der på mindre uddannelser er et fåtal, som på landsplan underviser førsteårsstuderende – f.eks. 26 og 27 personer på kemi og tysk. Dette gør ikke svarene mindre valide, men opgørelser med få respondenter er mere følsomme i forhold til enkeltpersoners svarafgivelse, end hvad der er tilfældet i opgørelser med flere respondenter. For at tage højde for den statistiske usikkerhed angives resultater i notatet med konfidensintervaller, jf. boks 1.

Boks 1: Konfidensintervaller

Konfidensintervallet udtrykker med en *statistisk sikkerhed på 95 pct.* det interval, andelen forventes at ligge inden for i populationen. Konfidensintervallet afhænger af populationens og stikprøvens størrelse. Det er således en beskrivelse af den statistiske usikkerhed.

Da konfidensintervallet skildrer usikkerheden omkring en procentandel, hvor der er to udfald – andelen der svarer "I høj grad" og "I nogen grad", over for andelen der svarer "I mindre grad", "I lav grad" og "Slet ikke" – anvendes en binomialfordeling til at beregne intervallet.

Eksempel

26 pct., svarende til 174 ud af samtlige besvarelser fra førsteårsundervisere (i alt 667 fraregnet "Ved ikke"-svar), angiver, at indgangsniveauet blandt nye studerende i mindre grad, lav grad eller slet ikke er tilstrækkeligt. Denne andel er behæftet med en statistisk usikkerhed, da ikke alle førsteårsundervisere har svaret på spørgsmålet. Konfidensintervallet angiver, at andelen med 95 pct. sikkerhed ligger mellem 23 og 30 pct. Det betyder, at man i den tænkte situation, hvor undersøgelsen gennemføres et uendeligt antal gange, vil observere, at andelen, som mener, at indgangsniveauet blandt nye studerende ikke er tilstrækkeligt, i 95 pct. af tilfældene vil ligge mellem 23 og 30 pct.

Omvendt kan konfidensintervallerne ligeledes kaste lys over, hvilke forskelle – mellem eksempelvis én uddannelse og så gennemsnittet på tværs af de 11 uddannelser – der med 95 pct. sikkerhed ikke skyldes tilfældighed i stikprøveudvælgelsen. To andele, hvis konfidensintervaller ikke ”griber” ind over hinanden, er signifikant forskellige. ”Griber” konfidensintervallerne ind over hinanden, kan en observeret forskel ikke underbygges statistisk.

Eksempelvis er der ikke statistisk belæg for at konkludere, at en større andel af førsteårsunderviserne på finansøkonomuddannelsen sammenlignet med gennemsnittet mener, at indgangsniveauet ikke er tilstrækkeligt, selvom der er 13 procentpoints forskel – henholdsvis 39 og 26 pct., jf. tabel 3. Det skyldes, at den nedre grænse for konfidensintervallet for finansøkonomuddannelsen ligger på 29 pct., og den øvre grænse for gennemsnittet for alle 11 uddannelser ligger på 30 pct.

I spørgeskemaundersøgelser gælder det, at resultaterne afspejler den enkelte respondents subjektive forståelse af spørgsmålet og svarskalaen – respondent i denne undersøgelse forstået som den enkelte førsteårsunderviser. Det kan således variere fra respondent til respondent, hvad der eksempelvis tillægges svaret ”I høj grad” på spørgsmålet ”Vurderer du, at det faglige indgangsniveau er tilstrækkeligt blandt nystartede studerende?”. Den generelle antagelse er, at disse variationer udligner sig, når tilstrækkeligt mange spørges.

En anden måde at tage hånd om fejlkilden ved subjektive svarafgivelser er at indsnævre fortolkningsvidden af det enkelte spørgsmål samt udelukkende inkludere spørgsmål, som respondenten vurderes at have viden om. I nærværende undersøgelse har det medført, at undersøgelsen kun er gennemført blandt undervisere af nye studerende og ikke samtlige undervisere på uddannelsen. Ligeledes pointeres det også i spørgsmålsformuleringerne, at der spørges ind til indgangsniveauet ved studiestart.

Er det faglige indgangsniveau hos nye studerende tilstrækkeligt til at imødekomme kravene på en videregående uddannelse?

Som det fremgår af tabel 2, giver 74 pct. af førsteårs underviserne udtryk for, at det faglige indgangsniveau i nogen grad eller høj grad er tilstrækkeligt. Det efterlader godt en fjerdedel af respondenterne, der finder, at det faglige niveau slet ikke, i mindre grad eller i lav grad er tilstrækkeligt, jf. tabel 3.

Der er imidlertid tale om variationer uddannelserne imellem, idet eksempelvis 38 pct. af førsteårs underviserne på tysk i nogen eller høj grad er enige i, at det faglige indgangsniveau er tilstrækkeligt. På dansk og kemi er det omkring halvdelen. På sundhedsuddannelserne er henholdsvis 85 pct. på medicin og 86 pct. på sygeplejerskeuddannelsen enige i, at det faglige indgangsniveau i nogen eller høj grad er tilstrækkeligt.

Tages der højde for den statistiske usikkerhed, er dansk og tysk de eneste to uddannelser, hvor *signifikant flere* førsteårsundervisere – set i forhold til gennemsnittet af de 11 uddannelser – angiver, at nye studerende ikke har et tilstrækkeligt indgangsniveau, jf. tabel 3. Omvendt er sygeplejerskeuddannelsen eneste uddannelse, hvor *signifikant færre* førsteårsundervisere angiver et ikke-tilstrækkeligt indgangsniveau blandt nye studerende.

Tabel 2

Andel der angiver, at nye studerende i høj eller nogen grad har et tilstrækkeligt indgangsniveau, fordelt på uddannelse, pct., nedre og øvre grænse for statistisk usikkerhed, antal i parentes

Uddannelse	Nedre	Andel (pct.)	Øvre	(Antal)
Dansk (Nordisk sprog og litteratur)	35	52	68	(17)
Engelsk (med kombination)	57	75	87	(24)
Erhvervsøkonomi/HA	63	76	86	(39)
Jura	64	81	91	(26)
Kemi	35	58	78	(11)
Medicin	68	85	94	(28)
Tysk (med kombination)	17	38	63	(6)
Diplomingeniøruddannelsen i bygning	52	67	79	(30)
Finansøkonomuddannelsen	51	61	71	(55)
Læreruddannelsen	68	76	82	(113)
Sygeplejerskeuddannelsen	80	86	91	(144)
I alt	70	74	77	(493)

Anm.: Andelene dækker over respondenter, som har svaret "I høj grad" eller "I nogen grad" på spørgsmålet: "Vurderer du, at det faglige indgangsniveau er tilstrækkeligt". "Ved ikke" er frasorteret.

Den statistiske usikkerhed er beregnet med 95 pct. konfidensintervaller for andele.

Kilde: UFM survey blandt førsteårsundervisere på udvalgte uddannelser, 2017

Tabel 3

Andel der angiver, at nye studerende i mindre grad, lav grad eller slet ikke har et tilstrækkeligt indgangsniveau, fordelt på uddannelse, pct., nedre og øvre grænse for statistisk usikkerhed, antal i parentes

Uddannelse	Nedre	Andel (pct.)	Øvre	(Antal)
Dansk (Nordisk sprog og litteratur)	32	48	65	(16)
Engelsk (med kombination)	13	25	43	(8)
Erhvervsøkonomi/HA	14	24	37	(12)
Jura	9	19	36	(6)
Kemi	22	42	65	(8)
Medicin	6	15	32	(5)
Tysk (med kombination)	37	63	83	(10)
Diplomingeniøruddannelsen i bygning	21	33	48	(15)
Finansøkonomuddannelsen	29	39	49	(35)
Læreruddannelsen	18	24	32	(36)
Sygeplejerskeuddannelsen	9	14	20	(23)
I alt	23	26	30	(174)

Anm.: Andelene dækker over respondenter, som har svaret "i mindre grad", "i lav grad" og "slet ikke" på spørgsmålet: "Vurderer du, at det faglige indgangsniveau er tilstrækkeligt". "Ved ikke" er frasorteret. Den statistiske usikkerhed er beregnet med 95 pct. konfidensintervaller for andele.

Kilde: UFM survey blandt førsteårsundervisere på udvalgte uddannelser, 2017

Ud over det generelle indgangsniveau er respondenterne blevet spurgt om indgangsniveauet for en række konkrete færdigheder. Respondenterne er blevet bedt om at angive hvor stor en andel af nystartede studerende, der efter deres vurdering ikke har et tilstrækkeligt niveau – fx mundtligt. Skalaen, respondenterne kunne bruge, var 0 pct., 10 pct., 20 pct., gående op til 100 pct. af de nystartede studerende. Nedenfor rapporteres for overskuelighedens skyld kun en række aggregerede resultater.

Mundtligt indgangsniveau

Det er for de fleste uddannelsers vedkommende kun en mindre procentdel, der vurderer, at mere end hver anden studerende er uden et tilstrækkeligt mundtligt indgangsniveau, jf. tabel 4. Ses der på alle 11 uddannelser under ét, mener knap 60 pct., at hver femte ikke har et tilstrækkeligt mundtligt indgangsniveau.

Én uddannelse adskiller sig markant, nemlig tysk, hvor 35 pct. (6 undervisere) vurderer, at mindst hver anden begynder uden et tilstrækkeligt mundtligt niveau. Selvom forskellen er signifikant forskellig fra gennemsnittet af alle uddannelser, er konfidensintervallet meget bredt og den statistiske usikkerhed dermed stor.

Tabel 4

Andel uden tilstrækkeligt mundtligt indgangsniveau, pct., nedre og øvre grænse for statistisk usikkerhed, antal i parentes

Uddannelse	Mere end hver femte				Mere end hver anden			
	Nedre	Andel (pct.)	Øvre	(antal)	Nedre	Andel (pct.)	Øvre	(antal)
Dansk (Nordisk sprog og litteratur)	43	61	77	(19)	2	6	23	(2)
Engelsk (med kombination)	25	41	60	(12)	5	14	32	(4)
Erhvervsøkonomi/HA	52	68	81	(28)	1	5	18	(2)
Jura	38	57	74	(16)	0	4	22	(1)
Kemi	56	82	94	(14)	6	18	44	(3)
Medicin	23	39	57	(12)	0	3	20	(1)
Tysk (med kombination)	51	76	91	(13)	16	35	60	(6)
Diplomingeniøruddannelsen i bygning	44	61	75	(23)	3	8	22	(3)
Finansøkonomuddannelsen	60	70	79	(59)	9	15	25	(13)
Læreruddannelsen	54	62	70	(86)	4	7	13	(10)
Sygeplejerskeuddannelsen	42	50	58	(75)	5	9	14	(13)
I alt	55	59	63	(357)	7	10	12	(58)

Anm.: Den statistiske usikkerhed er beregnet med 95 pct. konfidensintervaller for andele.

Kilde: UFM survey blandt førsteårsundervisere på udvalgte uddannelser, 2017

Alle førsteårsundervisere har haft mulighed for at komme med uddybende, åbne kommentarer i spørgeskemaet. F.eks. har de haft mulighed for at uddybe, om der er specifikke kompetencer, der mangler hos førsteårsstuderende på uddannelsen. De færreste har her knyttet nogle kommentarer til de førsteårsstuderendes mundtlige færdigheder. Som en underviser anfører:

"De er bedre mundtligt og især gode til projektarbejde. Det er det individuelle skriftlige niveau der halter hos 1/5"

Én uddannelse adskiller sig dog markant, idet ca. halvdelen af de undervisere, der har haft uddybende kommentarer på tyskstudiet, nævner, at det kniber med de førsteårsstuderendes mundtlige sprogfærdigheder – herunder manglende mod og evne til at kommunikere i plenum.

Enkelte kaster sig ud i at forsøge sig med en forklaring. Således skriver en førsteårsunderviser:

"Fremmedsprogs kvalifikationernes dyk i de seneste ti år kunne hænge sammen med gymnasireformen: mange fravælger fortsættertysk, ganske få tager fortsættertysk på A-niveau. De skriftlige afleveringer og oversættelser er blevet reduceret."

Skriftligt indgangsniveau

Som det fremgår af tabel 5, vurderes de studerendes skriftlige indgangsniveau over en bred kam at være en større udfordring end det mundtlige. 20 pct. svarer således, at mindst hver anden blandt nye studerende ikke har et tilstrækkeligt skriftligt indgangsniveau, og 77 pct. svarer, at det gælder mindst hver femte studerende.

Tabel 5

Andel uden tilstrækkeligt skriftligt indgangsniveau, pct., nedre og øvre grænse for statistisk usikkerhed, antal i parentes

Uddannelse	Mere end hver femte				Mere end hver anden			
	Nedre	Andel (pct.)	Øvre	(antal)	Nedre	Andel (pct.)	Øvre	(antal)
Dansk (Nordisk sprog og litteratur)	75	91	97	(30)	19	33	51	(11)
Engelsk (med kombination)	66	85	94	(23)	8	19	38	(5)
Erhvervsøkonomi/HA	61	76	86	(37)	6	12	25	(6)
Jura	71	88	95	(28)	11	22	40	(7)
Kemi	68	94	99	(17)	15	33	58	(6)
Medicin	31	50	69	(13)	2	8	27	(2)
Tysk (med kombination)	65	94	99	(15)	13	31	58	(5)
Diplomingeniøruddannelsen i bygning	80	94	99	(34)	8	17	33	(6)
Finansøkonomuddannelsen	78	87	93	(73)	23	32	43	(27)
Læreruddannelsen	65	73	80	(99)	12	18	25	(24)
Sygeplejerskeuddannelsen	57	65	73	(98)	9	13	20	(20)
I alt	73	77	80	(467)	17	20	23	(119)

Anm.: Den statistiske usikkerhed er beregnet med 95 pct. konfidensintervaller for andele.

Kilde: UFM survey blandt førsteårsundervisere på udvalgte uddannelser, 2017.

Besvarelsene indikerer, at de videregående uddannelser i høj grad er præget af en skriftlig kultur. Det skriftlige indgangsniveau adresseres således i de uddybende kommentarer under samtlige 11 uddannelser. Adspurgt om der er specifikke kompetencer, der mangler hos førsteårsstuderende på uddannelsen, er det de manglende skriftlige kompetencer, der for omtrent fire ud af fems vedkommende fylder i disse besvarelser. Det, der efterlyses, er mere fokus på basale færdigheder som grammatik, kommatering, retskrivning og skriftlig formulering. Endvidere nævner flere manglende evne til fordybelse og uvanthed med at læse større værker som en udfordring.

Resultaterne skal ses i lyset af, at alle, der tager en studentereksamen, skal bestå dansk på A-niveau.

Matematisk indgangsniveau

Førsteårsunderviserne er også blevet spurgt om, hvor stor en andel, der begynder uden et tilstrækkeligt niveau i matematik på de uddannelser, hvor matematik krydses af som relevant af underviserne. Det betyder, at nedenstående tabel 6 har udelukket besvarelser førsteårsundervisere på dansk, tysk, engelsk og jura, da meget få respondenter finder studerendes matematik-kompetencer relevante og/eller har kendskab til deres matematikkompetencer på disse fag.

87 pct. af de adspurgte mener, at mindst hver femte mangler tilstrækkelige matematiske færdigheder ved studiestart. 31 pct. mener, at mindst hver anden har et for dårligt indgangsniveau i matematik.

Tabel 6

Andel uden tilstrækkeligt indgangsniveau i matematik, pct., nedre og øvre grænse for statistisk usikkerhed, antal i parentes

Uddannelse	Mere end hver femte				Mere end hver anden			
	Nedre	Andel (pct.)	Øvre	(antal)	Nedre	Andel (pct.)	Øvre	(antal)
Dansk (Nordisk sprog og litteratur)								
Engelsk (med kombination)								
Erhvervsøkonomi/HA	79	94	99	(33)	8	17	34	(6)
Jura								
Kemi	64	89	97	(16)	23	44	68	(8)
Medicin	57	77	89	(20)	8	19	39	(5)
Tysk (med kombination)								
Diplomingeniøruddannelsen i bygning	66	82	91	(31)	7	16	31	(6)
Finansøkonomuddannelsen	88	96	99	(73)	39	50	61	(38)
Læreruddannelsen	52	71	85	(20)	3	11	29	(3)
Sygeplejerskeuddannelsen	84	91	95	(109)	28	36	45	(43)
I alt	83	87	90	(311)	27	31	36	(112)

Anm.: Respondenter, der har svaret "Ved ikke" eller "Ikke relevant", er frasorteret. Resultaterne for dansk, engelsk, jura og tysk vurderes irrelevante, da mere end 66 pct. af underviserne enten har svaret "ikke relevant" eller "ved ikke". Læreruddannelsen, hvor denne andel også er ganske høj, er bibeholdt, da der her undervises i matematik som linjefag.

Den statistiske usikkerhed er beregnet med 95 pct. konfidensintervaller for andele.

Kilde: UFM survey blandt førsteårsundervisere på udvalgte uddannelser, 2017

På finansøkonomuddannelsen mener halvdelen af førsteårsunderviserne, at mindst hver anden begynder uden et tilstrækkeligt niveau i matematik. Det er signifikant flere end gennemsnittet for alle 11 uddannelser. De specifikke adgangskrav for at blive optaget på uddannelsen er enten matematik B eller virksomhedsøkonomi B.

På erhvervsøkonomi/HA, hvor der også kræves matematik B for at komme ind, mener 94 pct. af underviserne, at mindst hver femte ikke har et tilstrækkeligt niveau i matematik.

På medicin er det 77 pct. af underviserne, der mener, at mindst hver femte er uden tilstrækkeligt niveau i matematik, når de begynder, selvom der kræves matematik på A-niveau og et i øvrigt meget højt generelt karaktergennemsnit.

For både medicin og erhvervsøkonomi/HA er sammenhængen dog ikke signifikant forskellig fra gennemsnittet af de 11 udvalgte uddannelser.

Mange af førsteårsunderviserne har uddybet nærmere, hvad de mener, når de vurderer, at der er udfordringer med de studerendes indgangsniveau i matematik. Således nævner flere, at førsteårsstuderende, trods B- eller A-niveau og nogle gange gode karakterer, ikke er i stand til at tænke matematisk. De mangler træning i at regne. De har lært at sætte sig ind i digitale programmer men ved reelt ikke, hvordan udregningerne foregår. Dette giver problemer, især på de erhvervsøkonomiske uddannelser og de sundhedsvi-

denskabelige, hvor man eksempelvis skal have talforståelse for at kunne udregne medicindosering m.v.

Også på ingeniøruddannelsen (bygning) volder det problemer. En underviser udtrykker det således:

"De mangler træning i at regne i hånden. Der er stor forskel på hvad der forlanges i gymnasiet (hvor der er stor fokus på CAS) og hvad der forlanges af førsteårsstuderende, hvor der er MEGET fokus på alt hvad der regnes i hånden. Der burde gøres noget, så universiteternes forventninger modsvarer det, der bliver undervist i på gymnasiet i matematikundervisningen."

Fremmedsprog – engelsk og tysk

Slutteligt er der spurgt ind til de studerendes indgangsniveau i fremmedsprog.

Hvad angår engelskkundskaber, vurderer en fjerdedel af underviserne, at mindst hver anden af de studerendes indgangsniveau i engelsk ikke er tilstrækkeligt. På finansøkonomstudiet er det 58 pct. af underviserne, der vurderer, at mindst hver anden ikke har tilstrækkeligt engelskkompetencer, hvilket er signifikant højere end gennemsnittet af de 11 udvalgte uddannelser.

Tabel 7

Andel uden tilstrækkeligt indgangsniveau i engelsk, pct., nedre og øvre grænse for statistisk usikkerhed, antal i parentes

Uddannelse	Mere end hver femte				Mere end hver anden			
	Nedre	Andel (pct.)	Øvre	(antal)	Nedre	Andel (pct.)	Øvre	(antal)
Dansk (Nordisk sprog og litteratur)	53	76	90	(16)	10	24	47	(5)
Engelsk (med kombination)	43	63	79	(17)	4	11	30	(3)
Erhvervsøkonomi/HA	43	59	74	(22)	4	11	26	(4)
Jura								
Kemi	31	57	80	(8)	3	14	44	(2)
Medicin								
Tysk (med kombination)								
Diplomingeniøruddannelsen i bygning	19	36	58	(8)	2	9	31	(2)
Finansøkonomuddannelsen	84	98	100	(39)	42	58	72	(23)
Læreruddannelsen	51	65	77	(34)	15	25	39	(13)
Sygeplejerskeuddannelsen	70	79	85	(93)	21	29	38	(34)
I alt	66	71	76	(250)	21	25	30	(88)

Anm.: Respondenter, der har svaret "Ved ikke" eller "Ikke relevant", er frasorteret. Resultaterne for medicin, jura og tysk vurderes irrelevante, da mere end 66 pct. underviserne enten har svaret "ikke relevant" eller "ved ikke". Læreruddannelsen, hvor denne andel også er ganske høj, er bibeholdt, da der her undervises i engelsk som linjefag.

Den statistiske usikkerhed er beregnet med 95 pct. konfidensintervaller for andele.

Kilde: UFM survey blandt førsteårsundervisere på udvalgte uddannelser, 2017

På engelskstudiet, som kræver engelsk A for at komme ind, er det 11 pct. af underviserne, der mener, at de studerendes engelskkundskaber halter ved studiestart. Her er der dog ikke nogen signifikant forskel sammenlignet med gennemsnittet af de 11 udvalgte uddannelser.

Det fremgår af underviserne supplerende kommentarer, at de fleste uddannelser lægger vægt på, at nye studerende, for at læse på en videregående uddannelse, hvor der mange steder er meget engelsksproglig faglitteratur, har et tilstrækkeligt indgangsniveau. Flere uddyber, at engelsk er noget af det, de unge er blevet bedre til, men at det for manges vedkommende kniber med at læse og forstå engelsk som fagsprog.

Hvad angår de studerendes indgangsniveau i 2. fremmedsprog-tysk, er den mest iøjnefaldende iagttagelse, at det er meget få førsteårsundervisere, der har fundet dette spørgsmål relevant og dermed svaret på det.

Enkelte førsteårsundervisere på andre uddannelser end tysk nævner, at det er en udfordring, at de ikke kan give de studerende tekster på tysk. Men som nævnt er det ikke en problemstilling, mange har fundet det relevant at svare på og dermed adresserer.

På tyskstudiet vurderer 35 pct. af underviserne, at mindst hver anden er uden tilstrækkeligt indgangsniveau i tysk, og 88 pct. vurderer, at mindst hver femte er uden tilstrækkeligt indgangsniveau i tysk.

Ligger indgangsniveauet blandt hhv. de fagligt dygtigste og fagligt svageste nye studerende stabilt, eller har det ændret sig over de seneste 10 år?

Dykker man ned i, hvordan spredningen hos henholdsvis de fagligt dygtigste og de fagligt svageste nystartede studerende har udviklet sig over tid, er den overordnede tendens, at indgangsniveauet blandt de fagligt dygtigste er blevet bedre, og de fagligt svageste er blevet svagere.

I tabel 8.1 vurderer 32 pct., at udviklingen blandt de fagligt dygtigste er blevet bedre eller blevet meget bedre, mens det kun er 9 pct., der mener, at de fagligt dygtigste studerende er blevet dårligere eller meget dårligere. En enkelt uddannelse adskiller sig, idet 22 pct. af underviserne på finansøkonomuddannelsen mener, at indgangsniveauet er blevet dårligere eller meget dårligere blandt de fagligt dygtigste (jf. tabel 8.2), og 64 procent mener, at indgangsniveauet er blevet dårligere blandt de fagligt svageste (jf. tabel 8.4). Begge forskelle er signifikante sammenlignet med gennemsnittet af de 11 uddannelser.

Højdespringerne inden for dem, der vurderer, at de fagligt dygtigstes indgangsniveau er blevet bedre, er sygeplejerske (48 pct.), læreruddannelsen (43 pct.), medicin (41 pct.) og erhvervsøkonomi/HA (32 pct.). Som den eneste ligger sygeplejerskeuddannelsen signifikant over gennemsnittet af de 11 udvalgte uddannelser.

Tabel 8.1

Andel der mener, at det faglige indgangsniveau blandt de fagligt dygtigste studerende er blevet bedre, pct., nedre og øvre grænse for statistisk usikkerhed, antal i parentes

Uddannelse	Nedre	Andel (pct.)	Øvre	(antal)
Dansk (Nordisk sprog og litteratur)	9	19	37	(6)
Engelsk (med kombination)	3	10	26	(3)
Erhvervsøkonomi/HA	20	32	47	(15)
Jura	9	21	39	(6)
Kemi	7	20	44	(4)
Medicin	25	41	58	(13)
Tysk (med kombination)	1	6	33	(1)
Diplomingeniøruddannelsen i bygning	10	20	35	(8)
Finansøkonomuddannelsen	10	17	27	(14)
Læreruddannelsen	35	43	52	(55)
Sygeplejerskeuddannelsen	40	48	56	(72)
I alt	29	32	36	(197)

Anm.: Respondenter, der har svaret "Ved ikke", er frasorteret. Den statistiske usikkerhed er beregnet med 95 pct. konfidensintervaller for andele.

Kilde: UFM spørgeskemaundersøgelse blandt førsteårsundervisere på udvalgte uddannelser, 2017

Tabel 8.2

Andel der mener, at det faglige indgangsniveau blandt de fagligt dygtigste studerende er blevet dårligere, pct., nedre og øvre grænse for statistisk usikkerhed, antal i parentes

Uddannelse	Nedre	Andel (pct.)	Øvre	(antal)
Dansk (Nordisk sprog og litteratur)	9	19	37	(6)
Engelsk (med kombination)				(0)
Erhvervsøkonomi/HA	1	4	16	(2)
Jura	0	3	21	(1)
Kemi	2	10	33	(2)
Medicin	2	6	22	(2)
Tysk (med kombination)	3	12	38	(2)
Diplomingeniøruddannelsen i bygning	2	7	21	(3)
Finansøkonomuddannelsen	14	22	33	(18)
Læreruddannelsen	5	9	15	(11)
Sygeplejerskeuddannelsen	1	3	8	(5)
I alt	7	9	11	(52)

Anm.: Respondenter, der har svaret "Ved ikke", er frasorteret. Den statistiske usikkerhed er beregnet med 95 pct. konfidensintervaller for andele.

Kilde: UFM spørgeskemaundersøgelse blandt førsteårsundervisere på udvalgte uddannelser, 2017

Tabel 8.3

Andel der mener, at det faglige indgangsniveau blandt de fagligt svageste studerende er blevet bedre, pct., nedre og øvre grænse for statistisk usikkerhed, antal i parentes

Uddannelse	Nedre	Andel (pct.)	Øvre	(antal)
Dansk (Nordisk sprog og litteratur)				(0)
Engelsk (med kombination)	2	7	24	(2)
Erhvervsøkonomi/HA	2	7	19	(3)
Jura	6	15	34	(4)
Kemi				(0)
Medicin	0	3	19	(1)
Tysk (med kombination)				(0)
Diplomingeniøruddannelsen i bygning	4	10	25	(4)
Finansøkonomuddannelsen	1	3	10	(2)
Læreruddannelsen	15	21	29	(26)
Sygeplejerskeuddannelsen	9	14	21	(21)
I alt	8	11	13	(63)

Anm.: Respondenter, der har svaret "Ved ikke", er frasorteret. Den statistiske usikkerhed er beregnet med 95 pct. konfidensintervaller for andele.

Kilde: UFM spørgeskemaundersøgelse blandt førsteårsundervisere på udvalgte uddannelser, 2017

Tabel 8.4

Andel der mener, at det faglige indgangsniveau blandt de fagligt svageste studerende er blevet dårligere, pct., nedre og øvre grænse for statistisk usikkerhed, antal i parentes

Uddannelse	Nedre	Andel (pct.)	Øvre	(antal)
Dansk (Nordisk sprog og litteratur)	40	58	74	(18)
Engelsk (med kombination)	39	57	73	(17)
Erhvervsøkonomi/HA	34	48	62	(22)
Jura	30	48	67	(13)
Kemi	31	53	74	(10)
Medicin	29	45	63	(15)
Tysk (med kombination)	51	76	91	(13)
Diplomingeniøruddannelsen i bygning	43	59	73	(23)
Finansøkonomuddannelsen	53	64	74	(51)
Læreruddannelsen	27	35	44	(43)
Sygeplejerskeuddannelsen	33	40	48	(60)
I alt	44	48	52	(285)

Anm.: Respondenter, der har svaret "Ved ikke", er frasorteret. Den statistiske usikkerhed er beregnet med 95 pct. konfidensintervaller for andele.

Kilde: UFM spørgeskemaundersøgelse blandt førsteårsundervisere på udvalgte uddannelser, 2017

Ser man på optaget af de fagligt svageste studerende (tabel 8.3 og 8.4), mener knapt halvdelen (48 pct.), at de fagligt svageste er blevet dårligere.

På læreruddannelsen er det 35 pct., der mener, at de fagligt svageste er blevet dårligere, mens 21 pct. (26 personer) vurderer, at de fagligt svageste er blevet bedre. Begge disse forskelle er signifikante sammenlignet med gennemsnittet af de 11 udvalgte uddannelser. Den tendens iagttages ikke for de resterende uddannelser, hvor der er større enighed om, at det faglige niveau blandt de svageste er blevet dårligere.

Flere finder anledning til at kommentere på niveauet over tid. Således nævner flere, at det store optag betyder, at der også optages nogen, hvor indgangsniveauet ikke er godt nok. En underviser udtrykker det således:

"Generelt falder niveauet ikke, men der er bare flere, der skal igennem og derfor måske ikke er helt gode nok."

Er det faglige niveau på de videregående uddannelser ændret over tid?

Førsteårsunderviserne er slutteligt blevet spurgt om, hvorvidt de mener, at det faglige niveau på deres "egen" videregående uddannelse er blevet lavere, siden de begyndte at undervise.

Afgrænser man respondenterne til førsteårsundervisere med mindst 5 års erfaring, svarer 32 pct., at uddannelsens faglige niveau er blevet dårligere, siden de begyndte at undervise. På læreruddannelsen er det 48 pct., hvilket er signifikant højere end gennemsnittet. Sygeplejerskeuddannelsen er den eneste uddannelse, som ligger signifikant under gennemsnittet af de 11 uddannelser.

Tabel 9

Andel der mener, at uddannelsens faglige niveau er blevet højere eller lavere, siden de begyndte at undervise, pct., nedre og øvre grænse for statistisk usikkerhed, antal i parentes

Uddannelse	Højere niveau				Lavere niveau			
	Nedre	Andel (pct.)	Øvre	(antal)	Nedre	Andel (pct.)	Øvre	(antal)
Dansk (Nordisk sprog og litteratur)	1	4	26	(9)	21	39	60	(9)
Engelsk (med kombination)	6	15	35	(6)	11	23	43	(6)
Erhvervsøkonomi/HA	13	26	44	(5)	5	13	30	(4)
Jura	4	12	32	(9)	14	28	49	(7)
Kemi	3	14	44	(7)	20	43	69	(6)
Medicin	4	13	34	(8)	15	30	52	(7)
Tysk (med kombination)				(8)	33	62	84	(8)
Diplomingeniøruddannelsen i bygning	3	10	26	(11)	20	34	52	(11)
Finansøkonomuddannelsen	7	14	25	(28)	29	41	54	(24)
Læreruddannelsen	25	33	43	(55)	39	48	58	(51)
Sygeplejerskeuddannelsen	55	64	73	(21)	10	15	22	(18)
I alt	27	31	35	(167)	28	32	36	(151)

Anm.: Spørgsmål: " Hvordan vurderer du, at uddannelsens faglige niveau har ændret sig fra for {Antal undervisningsår indsættes automatisk} år siden til i dag? Niveauet er blevet...". "Ved ikke" er fra-sorteret. Den statistiske usikkerhed er beregnet med 95 pct. konfidensintervaller for andele. Kun førsteårsundervisere med mindst fem års erfaring er med.

Kilde: UFM spørgeskemaundersøgelse blandt førsteårsundervisere på udvalgte uddannelser, 2017.

I forlængelse heraf har respondenterne haft mulighed for at svare på et åbent spørgsmål, om de har kendskab til, at uddannelsesinstitutionen har igangsat initiativer, som har haft til formål at rette op på det faglige indgangsniveau blandt nystartede studerende på den pågældende uddannelse?

Underviserne anfører, at der er en generel større bevidsthed om at få de nye studerende med fra start. Således nævnes det under samtlige uddannelser, at der pågår et løbende arbejde med gentænkning af det første studieår i form af flere timer, flere afleveringsopgaver, mere feedback, nye læringsformer, studiecafeer, mentorordninger mv.

Men også vedrørende det strengt faglige er der på alle uddannelser iværksat initiativer i form af grundlæggende kurser i grammatik, skrivefærdigheder, matematik m.v. Kurserne har oftest karakter af frivillige brush-up kurser, der tages sideløbende med studiestart. Som den eneste af de udvalgte uddannelser, nævnes der ikke sådanne tiltag på jura. Her anføres det, at der er ekstra opmærksomhed på retning af sprog og grammatik i de første afleveringsopgaver.

Et andet markant redskab, der enten er taget i brug eller forventes taget i brug på mange uddannelser, er skærpede adgangskrav til uddannelsen i form af karakterkrav, adgangstests mv.